

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Judaizm

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Hebraistyka Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Etnolingwistyki Poziom studiów studia pierwszego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2024/25 Kod zajęć 26HEBS.13HS.12806.24 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Fakultatywny Blok zajęciowy Przedmioty humanistyczne i społeczne	
Koordynator zajęć	Maciej Ratajczyk		
Prowadzący zajęcia			
Okres Semestr 1	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 30, Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 3
Okres Semestr 2	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 30, Egzamin		Liczba punktów ECTS 3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	zaznajomienie studentów z podstawowymi pojęciami religioznawczymi z zakresu jahwizmu/ judaizmu
C2	zaznajomienie studentów z procesem formowania religii żydów i karaimów i jej uwarunkowaniami historycznymi i społecznymi
C3	zaznajomienie studentów z kulturotwórczą funkcją judaizmu oraz jego wpływem na rozwój literatury hebrajskiej
C4	kształtowanie świadomości o różnicach i podobieństwach pomiędzy judaizmem a innymi religiami
C5	kształtowanie postawy tolerancji na inne religie i przeciwdziałania antysemityzmowi i ksenofobii

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	potrafi wymienić i omówić najważniejsze etapy w historii jahwizmu i judaizmu oraz najważniejsze żydowskie odłamy religijne; interpretować zjawiska religijne i kulturowe	HEB_K1_W06, HEB_K1_W11	Egzamin pisemny, Egzamin ustny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Prezentacja multimedialna
W2	potrafi wymienić i omówić wybrane utwory literackie szczególnie ważne dla historii jahwizmu i judaizmu	HEB_K1_W06, HEB_K1_W11	Egzamin pisemny, Egzamin ustny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Prezentacja multimedialna
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi wymienić i wskazać miejsca i regiony związane z historią religii starożytnego Izraela	HEB_K1_U02, HEB_K1_U03, HEB_K1_U04, HEB_K1_U05, HEB_K1_U06, HEB_K1_U08, HEB_K1_U10	Egzamin pisemny, Egzamin ustny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Prezentacja multimedialna
U2	potrafi wymienić najważniejsze zabytki Biblii Hebrajskiej i omówić historię przekazu tekstu Biblii Hebrajskiej	HEB_K1_U02, HEB_K1_U03, HEB_K1_U04, HEB_K1_U05, HEB_K1_U06, HEB_K1_U08, HEB_K1_U10	Egzamin pisemny, Egzamin ustny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Prezentacja multimedialna
U3	potrafi omówić najważniejsze instytucje jahwizmu	HEB_K1_U02, HEB_K1_U03, HEB_K1_U04, HEB_K1_U05, HEB_K1_U06, HEB_K1_U08, HEB_K1_U10	Egzamin pisemny, Egzamin ustny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Prezentacja multimedialna

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U4	potrafi wymienić i omówić najważniejsze zasady doktrynalne judaizmu, karaimizmu i samarytanizmu	HEB_K1_U02, HEB_K1_U03, HEB_K1_U04, HEB_K1_U05, HEB_K1_U06, HEB_K1_U08, HEB_K1_U10	Egzamin pisemny, Egzamin ustny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Prezentacja multimedialna
U5	potrafi wymienić i omówić najważniejsze praktyki religijne judaizmu, karaimizmu i samarytanizmu	HEB_K1_U02, HEB_K1_U03, HEB_K1_U04, HEB_K1_U05, HEB_K1_U06, HEB_K1_U08, HEB_K1_U10	Egzamin pisemny, Egzamin ustny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Prezentacja multimedialna
U6	potrafi opisać budowę i wyposażenie synagogi	HEB_K1_U02, HEB_K1_U03, HEB_K1_U04, HEB_K1_U05, HEB_K1_U06, HEB_K1_U08, HEB_K1_U10	Egzamin pisemny, Egzamin ustny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Prezentacja multimedialna
U7	potrafi wskazać i omówić najważniejsze modlitwy synagogalne	HEB_K1_U02, HEB_K1_U03, HEB_K1_U04, HEB_K1_U05, HEB_K1_U06, HEB_K1_U08, HEB_K1_U10	Egzamin pisemny, Egzamin ustny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Prezentacja multimedialna
U8	potrafi omówić zasady kalendarza żydowskiego i przeliczać daty w kalendarzu żydowskim i kalendarzu gregoriańskim	HEB_K1_U02, HEB_K1_U03, HEB_K1_U04, HEB_K1_U05, HEB_K1_U06, HEB_K1_U08, HEB_K1_U10	Egzamin pisemny, Egzamin ustny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Prezentacja multimedialna
U9	potrafi wymienić i omówić najważniejsze święta żydowskie	HEB_K1_U02, HEB_K1_U03, HEB_K1_U04, HEB_K1_U05, HEB_K1_U06, HEB_K1_U08, HEB_K1_U10	Egzamin pisemny, Egzamin ustny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Prezentacja multimedialna
U10	potrafi wymienić i omówić najważniejsze odmiany kabały oraz ich zasady doktrynalne i praktyki	HEB_K1_U02, HEB_K1_U03, HEB_K1_U04, HEB_K1_U05, HEB_K1_U06, HEB_K1_U08, HEB_K1_U10	Egzamin pisemny, Egzamin ustny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Prezentacja multimedialna
U11	potrafi wymienić i omówić najważniejsze zasady doktrynalne i praktyki religijne chasydyzmu	HEB_K1_U02, HEB_K1_U03, HEB_K1_U04, HEB_K1_U05, HEB_K1_U06, HEB_K1_U08, HEB_K1_U10	Egzamin pisemny, Egzamin ustny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Prezentacja multimedialna

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	posiada postawę otwartości na inne wzorce religijne i kulturowe i dowodzić niesłuszności postaw antysemickich	HEB_K1_K01, HEB_K1_K04, HEB_K1_K08, HEB_K1_K09	Egzamin pisemny, Egzamin ustny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Prezentacja multimedialna

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Geografia ziemi Izraela Biblia hebrajska Jahwizm Życie religijne Judei w czasach Jezusa: eseneicy, faryzeusze, saduceusze Judaizm: doktryna, historia, odłamy Praktyki religijne judaizmu	W1, W2, U1, U10, U11, U2, U3, U4, U5, U6, U7, U8, U9, K1	Wykład
2.	Literatura rabiniczna Synagoga i kult synagogałny Liturgia żydowska Kalendarz w judaizmie Święta żydowskie Kabała Chasydyzm	W1, W2, U1, U10, U11, U2, U3, U4, U5, U6, U7, U8, U9, K1	Wykład

Informacje dodatkowe

Semestr 1

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Dyskusja, Praca z tekstem, Demonstracje dźwiękowe i/lub video

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Oceniany jest wynik z kolokwium oraz jakość prezentacji. bardzo dobry (bdb; 5,0): od 90-100% Znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne. dobry plus (+db; 4,5): od 85-89% Bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne. dobry (db; 4,0): od 75-84% Dobra wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne. dostateczny plus (+dst; 3,5): od 70-74% Zadawalająca wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami. dostateczny (dst; 3,0): od 60-69% Zadawalająca wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne, ale z licznymi błędami. niedostateczny (ndst; 2,0): poniżej 60% Niezadawalająca wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne.

Semestr 2

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
-------------	----------------------------------

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Dyskusja, Praca z tekstem, Demonstracje dźwiękowe i/lub video

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Oceniany jest wynik egzaminu oraz jakość prezentacji. bardzo dobry (bdb; 5,0): od 90-100% Znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne. dobry plus (+db; 4,5): od 85-89% Bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne. dobry (db; 4,0): od 75-84% Dobra wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne. dostateczny plus (+dst; 3,5): od 70-74% Zadawalająca wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami. dostateczny (dst; 3,0): od 60-69% Zadawalająca wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne, ale z licznymi błędami. niedostateczny (ndst; 2,0): poniżej 60% Niezadawalająca wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne.

Literatura

Obowiązkowa

1. Abrahams, I. 1996. Życie codzienne Żydów w średniowieczu. Warszawa: Cyklady.
2. Anderson, R.T., T. Gilles. 2002. An Introduction to the History and Culture of the Samaritans. Peabody: Hendrickson Publishers.
3. Anderson, R.T., T. Gilles. 2005. Tradition kept. The Literature of Samaritans. Peabody: Hendrickson Publishers:.
4. Bałaban, M. 1920-1925. Historia i literatura żydowska ze szczególnym uwzględnieniem historii Żydów w Polsce. T. 1-3. Lwów: Ossolineum. Reprint Warszawa: Wydawnictwa Artystyczne i Filmowe 1988.
5. Borzymińska, Z., Żebrowski, R. (red.). 2003. Polski słownik judaistyczny. Tom 1. Dzieje, kultura, religia, ludzie. Tom 2. Dzieje, kultura, religia, ludzie. Warszawa: Prószyński i S-ka.
6. Cała, A., Węgrzynek, H., Zalewska, G. 2000. Historia i kultura Żydów polskich. Słownik. Warszawa: WSiP.
7. Doktor, J. 2004. Początki chasydyzmu polskiego. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego.
8. Eisenberg, J. 1999. Judaizm. Warszawa: Cyklady.
9. Greenwald, Z. 2005. Szaarej halacha: Religijne prawo żydowskie. Kraków: Pardes Lauder.
10. Jelonek, T. 2004. Dzieje świątyni jerozolimskiej. Kraków: Wydawnictwo WAM.
11. Klugman, A. 2003. Żyd – co to znaczy? Warszawa: Wiedza Powszechna.
12. Lévy, J.L., Y. Cohen. 2005. Żydzi sefardyjscy. Warszawa: Cyklady.
13. Mello, A. 2003. Judaizm. Kraków: Wydawnictwo WAM.
14. Muchowski, P. 2000. Komentarze do rękopisów znad Morza Martwego. Kraków: The Enigma Press.
15. Pecaric, S., Koska, L. 2005. Bramy Halachy. Religijne prawo żydowskie. Kraków: Pardes Lauder.
16. Schweer, T. 2003. Judaizm. Powstanie - Historia - Nauka. Warszawa: Wydawnictwo Verbinum.
17. Solomon, N. 2004. Judaizm. Warszawa: Prószyński i S-ka.
18. Stern, M. 2003. Co to jest judaizm? Odpowiedzi na najczęściej stawiane pytania. Kraków: Wydawnictwo WAM.
19. Sullivan, L. E. 2002. Judaizm. Tradycja religijna. Kraków: Wydawnictwo WAM.
20. Szyszman, Sz. 2005. Karaimizm. Historia i doktryna. Wrocław: Bitik.
21. Treballe-Barrera, J. 1998. The Jewish and the Christian Bible. An Introduction to the History of the Bible. Winona Lake: Eerdmans.
22. Von Rad, G. 1986. Teologia Starego Testamentu. Warszawa: Instytut Wydawniczy PAX.
23. Tyloch, W. 1987. Judaizm. Warszawa: KAW.
24. Unterman, A. 2002. Żydzi. Wiara i życie. Warszawa: KiW.
25. Washofsky, M. 2001. Jewish Living. New York: UAHC Press.
26. Wouk, H. 2002. To jest mój Bóg, Judaizm: wiara, prawo, etyka. Warszawa: Alfa.
27. Vaux, de., R. 2004. Instytucje Starego Testamentu. Tom 1-2. Warszawa: Pallotinum.
28. Zajączkowski, A. 2004. Zarys religii karaimskiej. Wrocław: Bitik.
29. Żbikowski, A. 2004. Żydzi. Wrocław: Wydawnictwo Dolnośląskie.
30. [Studenci czytają wyłącznie fragmenty wskazane przez wykładowcę].

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Semestr 1

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	30
Przygotowanie do zajęć	15
Czytanie wskazanej literatury	15
Przygotowanie prezentacji multimedialnej	15
Przygotowanie do zaliczenia	15
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 90
Liczba punktów ECTS	ECTS 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Semestr 2

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	30
Przygotowanie do zajęć	15
Czytanie wskazanej literatury	15
Przygotowanie prezentacji multimedialnej	15
Przygotowanie do egzaminu	15
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 90
Liczba punktów ECTS	ECTS 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
HEB_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do nieustannej weryfikacji zdobytej wiedzy, jak i rozwijania własnych umiejętności
HEB_K1_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do organizacji własnej pracy, jak i innych osób w taki sposób, aby była ona efektywna, włączając w to merytoryczną ocenę jej priorytetów, jak i oceny stopnia możliwości ich realizacji
HEB_K1_K08	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do otwartości i tolerancji wobec innych kultur
HEB_K1_K09	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do przedsiębiorczości, rzetelnego wykonywania obowiązków zawodowych; w razie napotkanych problemów jest gotów skorzystać z pomocy i ekspertyzy innych specjalistów
HEB_K1_U02	Absolwent/ka potrafi w sposób samodzielny rozwijać swoją wiedzę, korzystając ze słowników, leksykonów, kompendiów, ale też i źródeł multimedialnych, czy zasobów internetowych
HEB_K1_U03	Absolwent/ka potrafi wyszukać, zanalizować, ocenić, grupować i selekcjonować zdobyte przez siebie z różnych źródeł informacje
HEB_K1_U04	Absolwent/ka potrafi poprawnie wykorzystać zdobyte przez siebie z różnych źródeł informacje, szczególnie w celu formułowania i analizowania nowych problemów badawczych, czy też w uzasadnianiu własnych poglądów i spostrzeżeń
HEB_K1_U05	Absolwent/ka potrafi rozpoznać, jak i ocenić procesy i zjawiska językowe, literackie, kulturowe w oparciu o uzyskaną wiedzę, jak i z wykorzystaniem nabytych umiejętności, w tym metod i narzędzi badawczych z zakresu studiów filologicznych (językoznawczych i literaturoznawczych) i kulturowych
HEB_K1_U06	Absolwent/ka potrafi poprawnie i skutecznie zastosować poznane metody i narzędzia badawcze, właściwe dla studiów filologicznych
HEB_K1_U08	Absolwent/ka potrafi dostrzegać, jak i właściwie oceniać i analizować przyczyny, jak i rozwój i przebieg różnych zjawisk językowych, literackich, kulturowych, włącznie z ich wzajemnym przenikaniem się
HEB_K1_U10	Absolwent/ka potrafi w sposób samodzielny analizować, jak i krytycznie interpretować teksty językowe, literackie, kulturowe, charakterystyczne dla studiów żydowskich, jak i hebrajskich
HEB_K1_W06	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu pogłębionym zagadnienia z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa, jak i kulturoznawstwa hebrajskiego i żydowskiego
HEB_K1_W11	Absolwent/ka zna i rozumie fundamentalne dylematy i wyzwania współczesnej cywilizacji oraz cele i charakter funkcjonowania współczesnych żydowskich instytucji kulturowo-religijnych rozpatrywane w badaniach nad literaturą i kulturą hebrajską